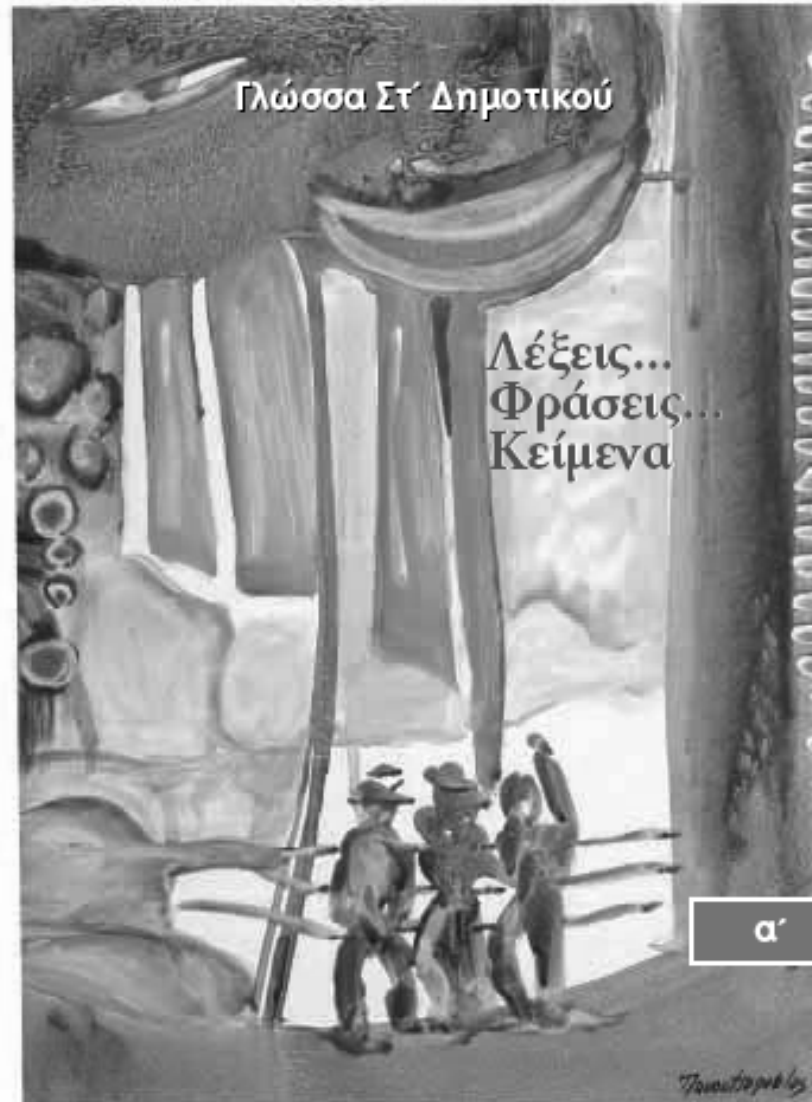

Άννα Ιορδανίδου Νεκταρία Κανελλοπούλου Ελευθερία Κοσμά
Βασιλική Κουταβά Παναγιώτης Οικονόμου
Κωνσταντίνος Παπαϊωάννου

ΧΡΟΝΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Προβλεπόμενες ώρες: 232

- 130 για το βιβλίο

Κάθε ενότητα: 8-12 ώρες
(σύνολο 120 περίπου)

Επετειακές: 2 ώρες
(σύνολο 10 περίπου)

[ενότητα: 16 - 20 σελίδες]

- 32 για το ανθολόγιο

- 70 για τις δραστηριότητες εκτός εγχειριδίου

Περιλαμβάνουν:

- Σχέδια εργασίας
- Διαθεματικές δραστηριότητες
- Λογισμικό

Βασικές αρχές

- **Ευελιξία** ως προς :
 - την επεξεργασία κειμένων,
 - τις ασκήσεις,
 - την κατανομή ωρών,
 - την ορθογραφία-αντιγραφή ανάλογα με τις ανάγκες τα ενδιαφέροντα και το επίπεδο της τάξης.
- Αυτό συνεπάγεται **αλλαγή στη στάση του εκπαιδευτικού** ο οποίος φροντίζει να ακολουθεί το ρυθμό, τις δυνατότητες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών της τάξης.

Είδη κειμένων

- λογοτεχνικά κείμενα, μύθοι, διάλογοι, κόμικς
- έντυπος δημοσιογραφικός λόγος (άρθρα εφημερίδων και περιοδικών, συνέντευξη, ρεπορτάζ, ειδήσεις, μικρές αγγελίες)
 - διαφημιστικά κείμενα
 - αφίσες, χάρτες
 - αλληλογραφία, προσκλήσεις
 - βιβλιοκρισίες, βιβλιοπαρουσιάσεις, βιβλιογραφικά δελτία
 - βιογραφικά σημειώματα
 - κανονισμοί λειτουργίας, οδηγίες
 - ενημερωτικά φυλλάδια, χρήσιμες πληροφορίες
 - λεξικά, εγκυκλοπαίδειες

Είδη λόγου (Α.Π.):

- Αναφορικός

(περιγραφή – αφήγηση)

- Κατευθυντικός

(οδηγίες – επιχειρηματολογία)

Σύνδεση του λόγου με την περίσταση επικοινωνίας

- ποιος μιλάει ή γράφει
- σε ποιον
- για ποιο σκοπό
- με τι θέμα
- πού και πότε

Μέσα από ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Οι μαθητές Συνειδητοποιούν την αναγκαιότητα προσαρμογής του ύφους και των μέσων του λόγου ανάλογα με:

- τον αποδέκτη,**
- το θέμα,**
- την αιτία,**
- το σκοπό και**
- το είδος**

του κειμένου που πρόκειται να παραχθεί.

ΕΙΔΗ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

- κατανόησης κειμένου

- γραμματικής

- παραγωγής προφορικού λόγου

- διαθεματικών δραστηριοτήτων

- παραγωγής γραπτού λόγου

- λεξιλογίου και ορθογραφίας

Περιθώρια επιλογών

Ο δάσκαλος έχει τη δυνατότητα να αντιμετωπίσει **το διδακτικό υλικό ως ένα δείγμα εργασίας** που μπορεί να χειριστεί ανάλογα με το επίπεδο και τις δυνατότητες της τάξης. Μπορεί **να αντικαταστήσει** κάποια από τα **κείμενα**, κρατώντας τις βασικές ιδέες επεξεργασίας, με άλλα καταλληλότερα και πιο επίκαιρα. (Τα κείμενα πρέπει να είναι οργανικά συνδεδεμένα με το φαινόμενο και το κειμενικό είδος που διδάσκεται.) Μπορεί να **παραλείψει** κάποιο κείμενο, αρκεί να πετυχαίνει τους προβλεπόμενους επικοινωνιακούς και γραμματικούς στόχους της ενότητας.

Επίσης, μπορεί να μην ασχοληθεί με όλες τις **ασκήσεις**, σε περίπτωση που κρίνει ότι δεν είναι κατάλληλες για τους συγκεκριμένους μαθητές, ή να τις χρησιμοποιήσει εναλλακτικά: μεταξύ ασκήσεων που έχουν ίδιο στόχο, μπορεί να δώσει τις πιο εύκολες σε **ομάδες που χρειάζονται ιδιαίτερη προσοχή** και τις πιο δύσκολες στους υπόλοιπους μαθητές. Γι' αυτό άλλωστε το λόγο δίνονται ενδεικτικά και **βαθμοί δυσκολίας** για κάποιες ασκήσεις. Για τις ανάγκες ομάδων που χρειάζονται ιδι-

Γραμματική

Τα γραμματικά φαινόμενα εξετάζονται στο συγκεκριμένο περιβάλλον των κειμενικών ειδών στα οποία λειτουργούν³ (**λειτουργική-κειμενική προσέγγιση**) και οι στόχοι δεν αφορούν απλώς γνώσεις αλλά ικανότητα τέλεσης λεκτικών πράξεων (αιτιολογώ, προτείνω, καθοδηγώ, περιγράφω, διηγούμαι κτλ.).

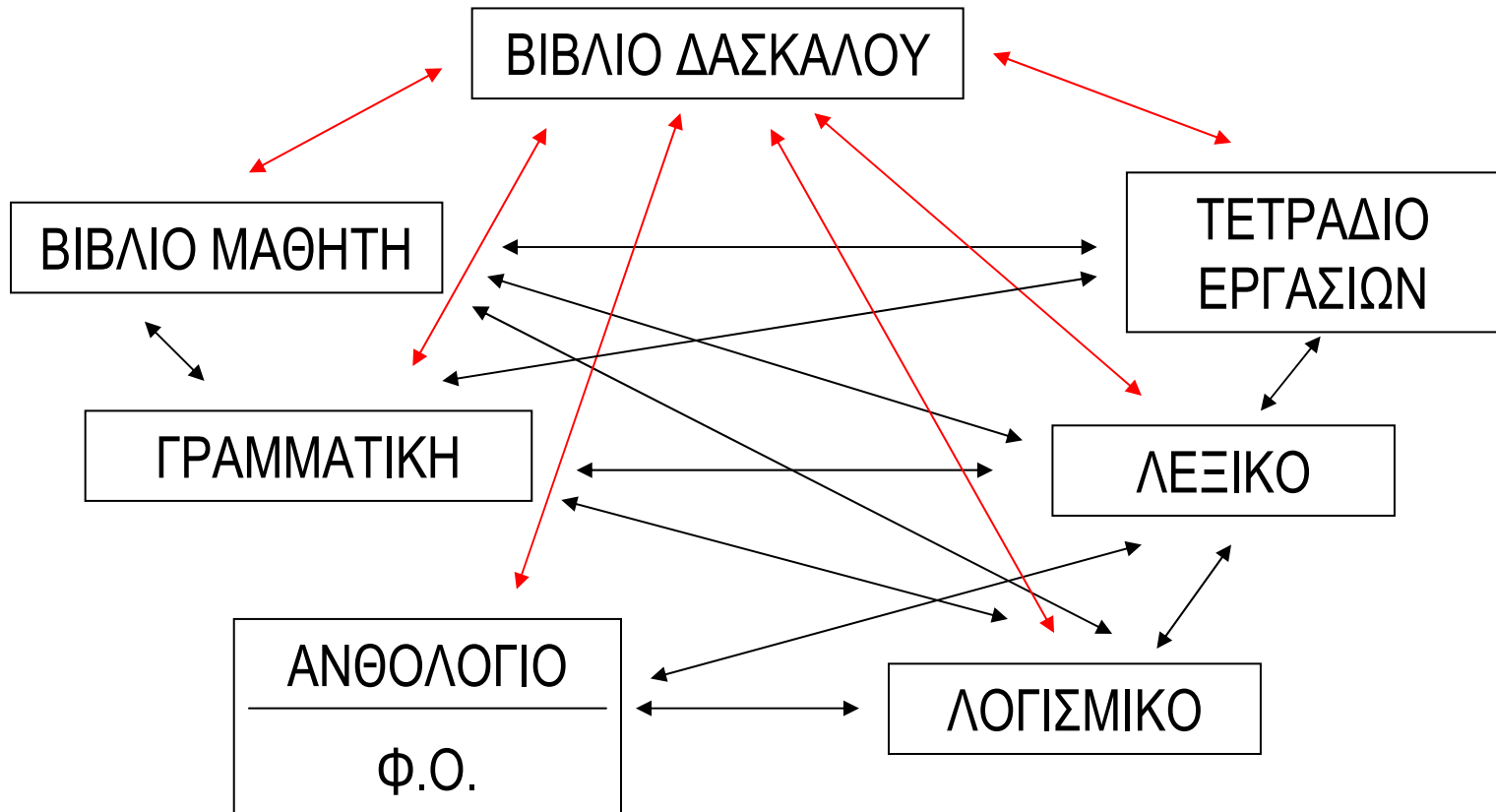
Επισημαίνεται ότι, επειδή ένα μεγάλο μέρος της ύλης της γραμματικής της Στ΄ τάξης συνίσταται σε ανακεφαλαίωση και ολοκλήρωση της προβλεπόμενης ύλης για το δημοτικό (βλ. τα σημαντικότερα φαινόμενα με έντονη γραφή στο συνοπτικό πίνακα περιεχομένου), ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να αναλαμβάνει την πρωτοβουλία να επαναφέρει ένα αντικείμενο για διδασκαλία όταν διαπιστώνει ότι οι μαθητές το αγνοούν. Καλό είναι σε κάθε δώρο η διδασκαλία να επικεντρώνεται σε ένα κυρίως γραμματικό φαινόμενο. Συνιστάται η καθημερινή χρήση του **εγχειριδίου της γραμματικής** για τη συστηματοποίηση των γνώσεων των μαθητών.

Τα **λάθη** αντιμετωπίζονται διδακτικά ως ενδείξεις ενός προσωρινού επιπέδου επικοινωνιακής ικανότητας του μαθητή. Κάθε λάθος αξιοποιείται δημιουργικά. Δίνει ευκαιρίες για γόνιμες συζητήσεις και ασκήσεις σύγκρισης με τα κριτήρια αναφοράς. Ο στόχος είναι οι μαθητές να αναπτύξουν κριτήρια ποιότητας του λόγου και να τα συνειδητοποιήσουν ώστε να είναι σε θέση να τα χρησιμοποιήσουν την επόμενη φορά που θα παραγάγουν λόγο.

Μόνιμος **στόχος** του δασκάλου είναι να καταστήσει το μαθητή υπεύθυνο για το λόγο που παράγει, ώστε να τον αξιολογεί και να τον διορθώνει μόνος του, κάνοντάς τον όσο μπορεί αποτελεσματικότερο για το σκοπό για τον οποίο τον παρήγαγε.

Γι' αυτό το λόγο, η αξιολόγηση του γραπτού λόγου των μαθητών θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως μια **μακρά διαδικασία**, που συμπεριλαμβάνει σχεδιασμό, παραγωγή και επεξεργασία του παραγόμενου κειμένου και επιτυγχάνεται με συστηματική καθοδήγηση σε διάφορες μορφές: ερωτήσεις που διαγράφουν τα

ΤΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΩΣ ΔΙΚΤΥΟ

Συνοπτικός πίνακας περιεχομένου του Βιβλίου του Μαθητή

ΘΕΜΑ	ΕΙΔΗ ΛΟΓΟΥ / ΕΙΔΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ	ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ
<p>1. ΤΑΞΙΔΙΑ - ΤΟΠΟΙ - ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ</p> <p>Κείμενα: <i>1. Ο θαλασσοπόρος</i> (ποίημα) <i>2. Τα ψάθινα καπέλα</i> <i>3. Τα ξιδεύοντα με ελέφαντα</i> <i>4. Δύο μέρες στο βουνό</i></p> <p>Χρόνος διδασκαλίας: 8-12 διδακτικές ώρες¹</p>	<p>Αφηγηματικά Περιγραφικά</p> <p>Λογοτεχνικά κείμενα, ενημερωτικά – πληροφοριακά κείμενα</p>	<p>Χρόνοι του ρήματος² Εξαρτημένες χρονικές προτάσεις Επιρρηματικοί προσδιορισμοί χρόνου</p> <p>Ορθογραφία</p>
<p>2. ΚΑΤΟΙΚΙΑ</p> <p>Κείμενα: <i>1. Το σπίτι μου</i> (ποίημα) <i>2. Το σπίτι του ποιητή Καβάφη</i> <i>3. Μικρές αγγελίες</i> <i>4. Κύριε, μας ενοχλείτε</i></p> <p>Χρόνος διδασκαλίας: 8-12 διδακτικές ώρες</p>	<p>Αφηγηματικά Περιγραφικά</p> <p>Λογοτεχνικά κείμενα, πληροφοριακά κείμενα, μικρές αγγελίες, άρθρα – σκόλια</p>	<p>Επίθετα Τοπικοί προσδιορισμοί Ελλειπτικές προτάσεις Κλίση: λόγιος σχηματισμός θηλυκών ουσιαστικών (-ας και -η, πληθ. -εις) Αριθμητικά</p> <p>Ορθογραφία</p> <p>Λεξιλόγιο: Συντομογραφίες – αρκτικόλεξα</p>
<p>3. 28^η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ</p> <p>Κείμενα: <i>1. Η τελευταία Π.Α. εκατονταετία</i> (ποίημα) <i>2. Η μικρή Ελλάδα υψώνει τη φωνή της</i> (θεατρικό) <i>3. Ήρθαν</i> (απόσπασμα λογοτεχνικού πεζού)</p> <p>Χρόνος διδασκαλίας: 2 περίπου διδακτικές ώρες</p>		

ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΥ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΘΕΜΑΤΑ	ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ	ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ
1η	<p>ΚΑΤΟΙΚΙΑ</p> <p>Κείμενα</p> <ul style="list-style-type: none">• Ποίημα• Πεζά:<ul style="list-style-type: none">-καθημερινού λόγου-λογοτεχνικά <p>• Χρόνος διδασκαλίας: 7-9 ώρες</p>	<p>ΤΙ ΚΑΝΟΥΜΕ ΜΕ ΤΟΝ ΛΟΓΟ;</p> <ul style="list-style-type: none">-Αναφερόμαστε σε μια πραγματικότητα <p>Αναφορικός λόγος</p> <ul style="list-style-type: none">• Περιγραφή-Είδη περιγραφικών κειμένων• Παρατήρηση-διαπίστωση κειμενικής και σημασιολογικής δομής περιεχόμενο• Παραγωγή λόγου-Διαδικασίες	<p>Γραμματικά μέσα της περιγραφής</p> <p>Απλή πρόταση</p> <ul style="list-style-type: none">-Συνδετικά ρήματα• Επιθετικοί προσδιορισμοί-Εξακολουθητ. τρόπος-Ενεστώτας οριστικής, γ' πρόσωπο• Λεξιλόγιο-Θεματικό-Μεταγλωσσικό (απλή πρόταση, ενεστώτας, οριστική κ.τ.ό.)• Ορθογραφία

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΕΝΟ- ΤΗΤΕ Σ	ΘΕΜΑΤΑ	ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ	ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ
4η	<p>ΟΙ ΣΥΣΚΕΥΕΣ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κείμενα: -Ποίημα -Πεζά: <p>καθημερινού λόγου</p> <p>Χρόνος διδασκαλίας: 6-8 ώρες</p>	<p>ΤΙ ΚΑΝΟΥΜΕ ΜΕ ΤΟΝ ΛΟΓΟ:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Επιχειρούμε να μεταβάλλουμε μια πραγματικότητα <p>Κατευθυντικός λόγος</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οδηγία -πρόσκληση -προσευχή κ.τ.ό. • Παρατήρηση-διαπίστωση δομής - διατύπωσης-περιεχόμενο • Παραγωγή λόγου 	<p>Δήλωση της επιθυμίας</p> <p>-γραμματικά μέσα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διατύπωση -μονολεκτική -με βουλητική πρόταση -με άλλους τρόπους • Προστακτική -υποτακτική -τελικός σύνδεσμος κτλ.

ΑΦΗΓΗΣΗ

ΕΝΟ- ΤΗΤΕΣ	ΘΕΜΑΤΑ	ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ	ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ
5η	<p>Η 25^Η ΜΑΡΤΙΟΥ</p> <p>Κείμενα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ποίημα • Πεζά: <ul style="list-style-type: none"> -καθημερινού λόγου -λογοτεχνικό <p>Χρόνος διδασκαλίας: 10-12 ώρες</p>	<p>ΤΙ ΚΑΝΟΥΜΕ ΜΕ ΤΟΝ ΛΟΓΟ;</p> <ul style="list-style-type: none"> -Αναφερόμαστε σε μια πραγματικότητα <p>Αναφορικός λόγος</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αφήγηση -ιστορική -προσωπική -λογοτεχνική <p>προφορική-γραπτή</p> <ul style="list-style-type: none"> • Παρατήρηση-διαπίστωση κειμενικής – σημασιολογικής δομής – περιεχόμενο <ul style="list-style-type: none"> • Παραγωγή λόγου -Διαδικασίες παραγωγής 	<p>Δήλωση του χρόνου</p> <ul style="list-style-type: none"> -γραμματικά μέσα • Δευτερεύουσα εξαρτημένη πρόταση -Χρονικές προτάσεις -Χρονικοί σύνδεσμοι -Συνδέτες -Χρονικοί προσδιορισμοί -Εκφράσεις που δηλώνουν χρόνο -Οριστική ιστορικών χρόνων <ul style="list-style-type: none"> • Λεξιλόγιο -θεματικό -μεταγλωσσικό (εξαρτημένη πρόταση, σύνδεσμος κ.τ.ό) • Ορθογραφία

Με αυτό τον τρόπο δάσκαλος και μαθητής αποκτούν εξαρχής αντίληψη των αντικειμένων με τα οποία θα ασχοληθούν τις επόμενες ώρες.

Με τι θα ασχοληθούμε:

- Πώς αφηγούμαστε μια ιστορία
- Πώς μιλάμε για το χτες, το σήμερα, το αύριο (χρόνοι ρημάτων, επιρρήματα, ουσιαστικά, σύνδεσμοι)
- Πώς φτιάχνουμε την περίληψη μιας ιστορίας

Το μυθιστόρημα του Ιουλίου Βερν «Ο γύρος του κόσμου σε 80 ημέρες» διαδραματίζεται το 1872. Ο Φιλέας Φογκ και ο υπηρέτης του Πασπαρτού έχουν βάλει στοίχημα να κάνουν το γύρο του κόσμου σε 80 ημέρες. Βρίσκουν όμως εμπόδια που μπορούν να τους οδηγήσουν στην αποτυχία.

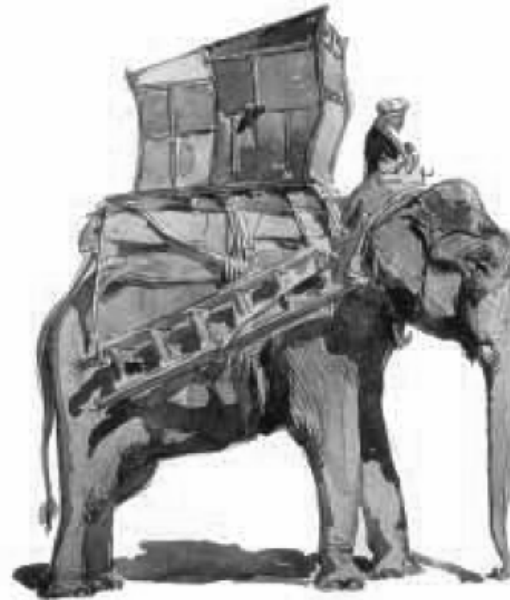
Ταξιδεύοντας με ελέφαντα

«Αν δεν έχετε αντίρρηση, θα πρότεινα να αναζητήσουμε κάποιο άλλο μέσο για να πάμε στο Αλάχαμπαντ» είπε ήρεμα ο Φιλέας Φογκ.

«Μα αυτή η καθυστέρηση δε θα είναι προς ζημιά σας;» απάντησε ο κύριος Φράνσις.

«Όχι, την είχα προβλέψει».

«Πώς; Ίέρατε ότι οι γραμμές δε συνεχίζονται;»

2. Θέλετε να διηγηθείτε με λίγα λόγια σε ένα φίλο σας την ιστορία που διαβάσατε.

Χρειάζεται δηλαδή να του πείτε:

- ➡ ποιος είναι ο βασικός ήρωας και ποια άλλα πρόσωπα παίρνουν μέρος
- ➡ πού και πότε συμβαίνει η ιστορία
- ➡ πώς ξεκινάει η περιπέτεια
- ➡ τι γίνεται μετά
- ➡ ποιο είναι το αποτέλεσμα
- ➡ τι σκέφτονται ή αισθάνονται τα πρόσωπα για ό,τι συνέβη

Απαντήστε με μια φράση σε κάθε ερώτηση και συνδέστε τις φράσεις μεταξύ τους σε ένα κείμενο (χρησιμοποιώντας συνδέσμους και άλλες λέξεις), για να διηγηθείτε περιληπτικά την ιστορία.

Για να δείξουμε πότε κάνουμε ή πότε γίνεται κάτι, χρησιμοποιούμε πολλούς τρόπους. Ένας τρόπος είναι οι χρόνοι των ρημάτων.

ΠΑΡΕΛΘΟΝ κάτι που γινόταν ή έγινε	ΠΑΡΟΝ κάτι που γίνεται τώρα, τη στιγμή που μιλάμε	ΜΕΛΛΟΝ κάτι που θα γίνει ή θα γίνεται
Παρατατικός έγραφα	Ενεστώτας γράφω	Εξακολουθητικός μέλλοντας θα γράφω
Αόριστος έγραψα	Παρακείμενος έχω γράψει	Συνοπτικός μέλλοντας θα γράψω
Υπερσυντέλικος είχα γράψει		Συντελεσμένος μέλλοντας θα έχω γράψει

Δ Ι Α Θ Ε Μ Α Τ Ι Κ Ο Τ Η Τ Α

ΕΝΟ- ΤΗ- ΤΕΣ	ΕΞΩΓΛΩΣΣΙΚΗ ΘΕΜΑΤΑ στα οποία εμπλέκεται η γλώσσα	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ Με τις οποίες το άτομο σχετίζεται με την πραγματικότητα	ΕΝΔΟΓΛΩΣΣΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ Γλωσσικά μέσα που χρησιμο- ποιούνται για τις λειτουργίες του συστήματος-Μακροέννοιες
1η	<p><u>ΚΑΤΟΙΚΙΑ</u> Ή ΥΓΕΙΑ ή ΠΟΛΕΜΟΣ ή ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ή ΙΣΤΟΡΙΑ ή ΑΓΑΠΗ ή ΦΑΝΤΑΣΙΑ κτλ.</p> <p>Όλα τα αντικείμενα της εξωτερικής και υποκειμενικής πραγματικότητας</p>	<p>ΤΙ ΚΑΝΟΥΜΕ ΜΕ ΤΟΝ ΛΟΓΟ:</p> <p>A. Αναφερόμαστε στην πραγματικότητα (περιγραφή, αφήγηση κ.τ.ό.)</p> <p>B. Επιχειρούμε να μεταβάλλουμε μια πραγματικότητα (οδηγία, πρόσκληση, παράκληση, πειθώ, επιχειρηματολογία κ.τ.ό.)</p> <p>Γ. Εκφράζουμε τα συναισθήματά μας για μια πραγματικότητα (έκφραση συναισθημάτων)</p> <p>Δ' ... Ε' ... κ.ο.κ.</p>	<p>ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΜΕΣΑ</p> <ul style="list-style-type: none"> •Γλωσσικό <u>σύστημα</u>. -Υπαγωγή του μέρους στο όλο •Γλωσσική <u>δομή</u> -Αλληλεξάρτηση (κλίση/τεχνολόγηση, ετυμολογικές σχέσεις κτλ.) -Ομοιότητα/αντίθεση (φωνολογ. επίγνωση, κλίση, σύνταξη, δομικές ασκήσεις κτλ.) •<u>Χρόνος</u>

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ 1

Αρχική – Διαμορφωτική – Τελική

Βασική αρχή: η απενοχοποίηση του λάθους

τα λάθη είναι αναπόσπαστο κομμάτι της μαθησιακής διαδικασίας και επομένως, ότι, οποιοσδήποτε μαθαίνει κάτι, μπορεί να κάνει λάθος, ακόμα και αυτός ο ίδιος. Κατ' αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η απενοχοποίηση του λάθους που αποτελεί το αρχικό στάδιο της σημαντικότητας, για τη σύγχρονη παιδαγωγική επιστήμη, διαδικασίας της αξιοποίησης του λάθους.

Μια τέτοια δυνατότητα αξιοποίησης του λάθους δίνεται από τη διόρθωση του γραπτού. Κάθε φορά που οι μαθητές παράγουν λόγο πρέπει να μάθουν να ξαναδιαβάζουν το γραπτό τους και να το διορθώνουν σε διάφορα επίπεδα (ορθογραφικό, μορφολογικό, συντακτικό, λεξιλογικό, κειμενικής συνοχής). Ο δάσκαλος πρέπει να βοηθά τους μαθητές του - ειδικά αυτούς που αντιμετωπίζουν δυσκολίες - στο να εντοπίσουν τα λάθη τους και να τα αναλύσουν, έτσι ώστε να συνειδητοποιήσουν τις στρατηγικές που χρησιμοποίησαν και που οδήγησαν στο λάθος. Αυτό στη συνέχεια θα τους επιτρέψει να αναθεωρήσουν αυτές τις στρατηγικές και να αναπτύξουν άλλες που θα τους αποτρέψουν από το να επαναλάβουν τα ίδια λάθη.

Τα λάθη των μαθητών, λοιπόν, χρησιμοποιούνται με τρόπο εποικοδομητικό, αλλά όχι μόνο σε σχέση με τους ίδιους τους μαθητές. Και ο δάσκαλος εντοπίζοντας τα λάθη των μαθητών του ή τις αδυναμίες τους πληροφορείται για το πού βρίσκονται μαθησιακά, σε ατομικό αλλά και σε συλλογικό επίπεδο, και σχεδιάζει αντίστοιχα τις διδακτικές του παρεμβάσεις.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ 2

γίνεται από το μαθητή με την επίβλεψη του δασκάλου και περιλαμβάνει

- σχεδιασμό
- παραγωγή
- επεξεργασία του παραγόμενου κειμένου – διόρθωση με κριτήρια καταλληλότητας και γλωσσικής ορθότητας

Δίνεται πίνακας αυτοαξιολόγησης με ερωτήσεις:

Κάθε φορά που γράφω ένα κείμενο το ξαναδιαβάζω. Προσέχω όλα τα παρακάτω και διορθώνω όσα χρειάζονται. (Μπορεί να χρειαστεί να ξαναγράψω κάποια μέρη του κειμένου μου.)

- 1. Ποιος ήταν ο σκοπός μου; Τον πέτυχα; (Συμβουλεύομαι τα σημεία που προτείνονται στην εκφώνηση της άσκησης.)**
- 2. Τι μου άρεσε περισσότερο απ' όσα έγραψα;**
- 3. Τι θα μπορούσα να έχω γράψει καλύτερα; Πώς μπορώ να το γράψω τώρα;**
- 4. Τι θα μπορούσα να γράψω ακόμα;**
- 5. Θα καταλάβουν το κείμενο οι συμμαθητές μου;**
- 6. Ποια σημεία θα τους αρέσουν περισσότερο και ποια λιγότερο;**
- 7. Πώς ήταν η ορθογραφία; Χρησιμοποίησα σωστά τις τελείες και τα κόμματα;**
- 8. Χρησιμοποίησα πολλές διαφορετικές λέξεις ή πολλές φορές τις ίδιες λέξεις;**
- 9. Πώς ήταν η εμφάνιση του γραπτού μου;**